

Adriana Weimer, *Un cer de cuvinte A sky of words Ein Himmel voller Worte Un cielo di parole Un ciel de paroles*, Traducere în engleză: Ada D. Cruceanu, Traducere în germană: Hans Dama, Traducere în italiană: Ioan Sîrbu, Traducere în franceză: Elena Ghiță, Editura Marineasa, Timișoara, 2012, 126 pag.

NOSTALGIA FIINȚĂRII VS CE SE ASCUNDE ÎN VEDERE

Cristina SAVA

cristinasava61@yahoo.com

Activitatea publicistică și literară a Adrianei Weimer este completată de încă un premiu, Premiul Literar Internațional Corona II ediție 2017, la Secț. C „Carte edită de poezii”, obținând Premiul III, pentru volumul *Un cer de cuvinte / A sky of words / Ein Himmel voller Worte / Un cielo di parole / Un ciel de paroles*, traducere în engleză de Ada D. Cruceanu, traducere în germană, Hans Dama, traducere în italiană: Ioan Sîrbu, traducere în franceză - Elena Ghiță, Editura Marineasa, Timișoara, 2012 și Mențiune specială pentru *Lumină de stea*, la Secț. A „Poezie inedită cu temă impusă:

poezia cuantică”.

Volumul are meritul de a deține aprecierile, în postfață, a poetului și prozatorului Constantin Buiciuc: „Adriana Weimer, ca și în volumele anterioare, își investighează sinele, cu consecvență și cu insistență, meditănd asupra a două mari teme: iubirea și rostul existenței. Explorările sufletului sunt „drumuri în noi”, mereu reluate, în spațiu închis. Enunțurile nominale, cu elipsa predicatului, duc spre esențializare, versul devenind contemplativ, metafizic. [...] Între iubire și existență stă creația. Lumina interioară este lumina creației. Nașterea este o parte a creației, este inclusă în ea, mărginită de cuvânt: „Poți să te naști,/ înaintea nașterii tale,/ prin ideea de tine/ a părinților;// poți să gândești,/ înaintea gândirii tale,/ prin puterea de inteligență/ a materiei;// dar nu poți privi,/ înaintea privirii în tine,/ prin ochiul străin al cuvântului.” [...] Dar încrederea în puterea aspirației spre ideal rămâne. Tendința ascensională (zborul) este permanentă. Dacă închiderea se produce în forța germinativă a cuvântului, deschiderea (ascensiunea) devine creație. [...] Întrebările neliniștite ale poetei își găsesc, într-un final, liniștea. Concluzia, apoteotică, este cea a frumuseții spiritului care inundă sinele. Frumusețea ia imaginea luminii, sub forma unei uniri a binelui, a generozității și a creației. Partea concretă a poeziei Adrianei Weimer, cu însușiri de caligramă, este suport pentru un abstract esențializat prin conciziune, în care rațiunea meditației alternează cu sentimentul elegiac.”

Adriana Weimer a obținut, de-a lungul timpului său literar, Premiul II, la Festivalul Internațional de Creație Literară Religioasă „Lumină Lină” (2004); Premiul III - Pictură (Portretul lui Lucian Blaga - pictură în ulei), la Festivalul Internațional „Lucian Blaga” (2004); Premiul I, la Festivalul Național de Poezie „Nichita Stănescu” (2003); Premiul Ziarului „Unirea”, la Festivalul Internațional „Lucian Blaga” (2003); Mențiune II, la Festivalul Internațional „Lucian Blaga” (1997); Mențiune Specială, la Concursul de Poezie „Ovidiu Hulea” (1996); Premiul Revistei „Amfitrion”, la Festivalul Național de Poezie „Sensul Iubirii” (1996); Premiul II, la Festivalul

„Orfeu” de Poezie Ardeleană de după 1989 (1996); Premiul Ziarului „Drapelul Roșu”, la Concursul Național de Poezie Contemporană „Nichita Stănescu” (1986); Premiul Revistei „Dacia Literară” Iași, la Concursul Național de Poezie „Nicolae Labiș” (1995); Premiul III, pentru poezie, la Concursul National „Pana de aur” (1984). Semnează volume individuale de poezie: *Drumuri în noi*, Ed. Marineasa (1997); *Profund* (conține și fotografiile realizate de autoare - artă fotografică), Ed. Marineasa (2000); *Infinita iubire* (conține și trei lucrări de pictură în ulei realizate de autoare), Ed. Marineasa (2005); volume colective de poezie: *Cartea poezilor*, Ed. Lugoj Press (1994); *Hemografii*, Ed. Marineasa (2003), *Lumină Lină*, Ed. Eurostampa (2005). Se bucură de aprecierile unor personalități marcante ale criticii literare, precum Gheorghe Grigurcu, Cornel Ungureanu, Dorin Murariu, Simona Avram, Viorica Mureșan, Ruxandra Ivănescu, Horea Poenar, Constantin Buiciuc, Laurențiu Nistorescu, Gheorghe Mocuța, Marius Crișan, Grațielă Benga, Valeriu Valegvi, Constanța Buzea, Mihaela Petrache, Remus Valeriu Giorgioni, Cristian Ghinea, Birăescu Aquilina și Zărie Diana, Marius Sârbu și Simion Todorescu, Nicolae Borlovan.

Volumul *Un cer de cuvinte/ A sky of words/ Ein Himmel voller Worte/ Un cielo di parole/ Un ciel de paroles*, plurilingv, constituie o reflexie a numinosului în starea poeticului, prin care se crează, din cuvinte și prin cuvinte, viziunea asupra ideii complexe de divin, într-un univers din imediata apropiere a umanului. Dacă Eliade definea natura duală a existenței, a acelui mod de a fi în lume, problematizând conceptul de *coincidentia oppositorum*, că Divinitatea poate fi înțeleasă prin ceea ce am numi activitatea sau inactivitatea Absolutului, care poate fi virtuală sau reală, latentă sau manifestată, *însăși manifestarea sacrului este aceea care întemeiază lumea*, transformă un haos ininteligibil, terifiant și lipsit de formă în cosmos, atunci Adriana Weimer caută din aproape în aproape și construiește edificiul artei sale, începând cu *Sensul* și *Lumina* din care derivă *Naștere*, *Profund* și *Stare de spirit*, ajungând la *Întru tine* ca la *Un semn* acceptat în *Conștiința de a fi*, unde *Și stelele*, și *Curcubeu*, și *Nerostire* determină să *Ne întoarcem la Artă*, ca *Pentru drum*, să atingem *Clipa – Lumină* într-un *Timp*, care să devină *Clipa* pe care *Am adunat* cu *Mărturie*, până la *Ardere – Lumină*, cu *Dragostea* din *Miezul clipei*.

Transfigurarea cuvântului atinge transcenderea creatoare (*Sensul*), unde poeta reușește picturalul *unui fel* de orizont ideal, un spațiu de retragere a dualității ființei, un „*summum ens și ens commune*”, produce o hirofanizare progresivă prin care redeschide calea către Cer ca Centru al unui *mai profund ca sine* („Am învățat să trecem prin timp/ în tăcere,/ cu ani povară,/ cu întrebări nepuse/ purtând în ochi toate mările/ într-o singură lacrimă scursă;/ dar pe un drum neînceput,/ uitat în memoria unui destin,/ privirile se vor întoarce/ și vor găsi sensul.”). O întoarcere în *illo tempore* (*Lumina*) în căutarea unei definiții ca idee și formă pentru *tremendum fascinans*, Adriana Weimer găsește esența comunicării, de *un alt fel*, cu scopul de a crea sublimul în interioritatea convenționalului („Din albul străzii,/ prin ninsoarea de gânduri/ dintr-un ochi de fereastră,/ într-un ochi de cuvânt/ s-a deschis,/ din afară înăuntru,/ lumina.”)

Sensibilitatea ca mediere în citoria – *Stiftung* – Adevărului devine echivalentă cu oferirea unui dar – *Schenken* - în a întemeia - *Grunden* - sau măcar a începe întemeierea – *Anfangen* - și Totul devine artă poetică, în esența ei, Poezie – *Dichtung* -, o revigurare a arhetipului (*Naștere*). *Deus otiosus* poate fi, într-o anumită măsură, perceput și considerat, ca atare, un fel de metaforă a unei alterități absolute („Poți să te naști,/ înaintea nașterii tale,/ prin ideea de tine/ a părinților;/ poți să gândești,/ înaintea gândirii tale,/ prin puterea de inteligență/ a materiei;/ dar nu poți privi,/ înaintea privirii în tine,/ prin ochiul străin/ al cuvântului.”) Dacă poeta s-a gândit la un *arrèton* ca la un *Profund*, ca la ceva inevitabil, atunci *divinul* se contopește în însuși zborul poetic, similar unei realități de ordin complex, perceput prin prisma elementului irațional și privit în *totalitate* („Cât zbor îngenunchează/ în păsări/ pentru aripi/ ce nu pot zbura/ de prea multă liniște/ și prea mult cer./ Cât înalt coboară/ în munte/ pentru stânci/ ce nu pot rodi/ de prea grea măreție./ Câtă lumină se topește/ pe buze/ pentru nașterea/ unui singur cuvânt/ spre iubire.”) Dacă experiența lăuntrului este esențialmente de ordinul conștiinței, este evident că depinde de *ceea ce se manifestă la vedere* și că, desigur, nu se va recunoaște din «afară», numai dacă se manifestă prin experiența interioară (*Stare de spirit*). Printr-o gândire simbolică, ipostaza de „*image în oglindă*” pare a fi o înstrăinare de

sine, sub domeniul purei clarități aflându-se o profunzime obscură ce scapă nu sentimentului, ci conceptului în sine („Să depinzi de un DA./de o stare de spirit străină ție./ Îți sprijini gândurile/ pe clipa ce va veni pentru tine/ sau nu/ și pleci din numele tău/ și numele tău/ rămâne închis în dosare.// În câte feluri ți-e dat să trăiești.// Ți se dă să alegi/ dar nu ți se dă să știi/ care drum/ dintre bine și rău/ ți-e destin.”)

O manifestare a realului, accesibilă lui „homo religiosus” (*Întru tine*), influențează gândirea lirică în sensul de acceptare a puterii de acțiune a irealului („Profund./ sentimentul de tine./ venirea ta aici./ în sufletul meu./ e o binecuvântare/ a faptului că exiști./ că exist întru tine.”) Opoziția dintre rațional și irațional (*Un semn*), ca o negare a miracolului, construit *a priori* și considerat a fi întreruperea temporară a lanțului de legi naturale, este o provocare în interioritatea poemului, *magicul* reflectă, ca într-o „oglină”, filozofia de viață a poetei, exponentă a mentalității individului prin promovarea mai degrabă a cripticului, decât a fanicului („Aștepți un semn/ de viață ori de moarte./ de iubire ori de nepăsare./ de aducere-aminte ori de uitare.// Aștepți în tăcere un semn/ și răspunsul tăcerii/ te cuprinde și doare/ și însăși tăcerea așteaptă un semn/ de tine ori de fiecare.”) Atributele divinului declanșează trăiri pozitive, în genere, în ființa umană, trecând de acea *ira deorum* (*Conștiința de a fi*) și se realizează elementul atrăgător al numinosului, *fascinans* dionisiac („Conștiința de a fi în ființă./ conștiința de a deveni neființă./ conștiința întregului, conștiința rotundă./ conștiința ascunsă, mută și surdă./ conștiința de timp, de rău și de bine./ conștiința de noi, de tine, de mine// În câte feluri se poate rosti/ eterna conștiință de a fi.”)

Poeta atinge schematizarea divinului (*Și stelele*) prin stări care aparțin experienței sufletești, existente în atitudinea de elogiare, chiar dacă inevitabilul simțământ al unui *dincolo* atinge simțirea („Stelele mor de singurătate./ ca oamenii./ de prea multă lumină neluminată./ de prea multă umbră necălcată./ Stelele mor pe sărite./ ca oamenii./ din când în când./ câte una, câte unul, mai cad.”) Elementul *tremendum* (Curcubeu) și elementul *numinos* devin „harul” deplin, fără o nuanță mistică, în cazul poetei, amintind de sentimentul *dependenței* de divinitate („Sfântă lumină topită-n curcubeu/ / în ochii cerului senin de după ploaie./ mi se rostesc cărările-n destin./ în ochi răsare-o ultimă văpaie.”) Prin prisma *dependenței* (*Nerostire*), Adriana Weimer reiterează sensul trăirii *în și prin* Cel ce Este („Să iubim clipele/ ce vin înspre noi din iubire./ să iertăm clipele/ ce se duc dinspre noi/ spre povara tăcerii eterne./ în nerostire.”)

Printr-un *cum-ul* de trăiri lirice, găsim ceea ce Adriana Weimer, prin ea însăși, reușește „a sfinți” în inima sa (*Să fiu*) Din ideograma poetei nu poate lipsi recunoașterea de sine („Atât de mult aș vrea să vă fiu/ o mare de lumină/ într-un strop de cuvânt/ și o mare de suflet/ într-un strop de lumină./ atât de mult aș vrea să vă fiu/ o mare de suflet/ într-un strop de cuvânt/ și un strop de cuvânt/ într-o mare de suflet.”) Există mereu un spațiu al re-înțoarcerii (*Ne întoarcem*), unde se ascunde și se arată deopotrivă imprezizibilul, ne-așteptatul („Ne întoarcem spre noi/ când ne pierdem în timp./ înlăuntrul clepsidrei plânsul e veșnic./ ne întoarcem spre noi/ în fiecă anotimp./ înlăuntrul iubirii cu suflet statornic.// Ne întoarcem mereu./ tu și eu.”)

Arta Cuvântului devine Ars Poetica (Artă) și cuprinde, în esența ei, nemurirea („Simple comori/ în cuvânt./ în culoare./ în sunet./ în priviri dăruire./ în suflet cărări./ în spirit nemurire.”) Ca orice zonă sacră, sufletul constituie un „centru” care condensează și esențializează realitatea (*Pe drum*). Se construiește o bi-valență reversibilă, unde „sacralizarea” are nevoie de o lume care se poate înfăptui din unghiuri diverse și pe planuri multiple, reconsiderate și valorificate („Ne pregătim sufletul/ pentru drum/ și venim pe lume./ ne naștem în trup./ ne pregătim sufletul/ pentru drumul vieții./ prin spațiu și timp./ spre iubiri pământeste./ ne pregătim trupul/ pentru drumul sufletului/ printre stele, în univers./ dincolo de spațiu și timp./ spre Necuprins./ spre infinita Iubire.”)

Reprezentările arhaice despre lumea de *dincolo*, despre suflet, despre Univers (*Clipa – Lumină*) sunt semnele numinosului și din acest punct de vedere, poeta marchează un aspect al momentului gnoseologic („Sunt/ mii de/ ani-lumină/ întreg/ universul./ Eu./ doar o/ clipă-lumină”) Resorturi „sacre” (*Timp*) favorizează apariția *unei alt fel* de re-sacralizare a ființialului („Dacă pot/ să renașc/ din clipă./ mă voi numi/ timp.”) Ideea de transcendență consemnează sacralizarea timpului („Iubesc clipa ce-a fost./ clipa-amintire./ detest clipa ce-a fost fără rost./ clipa-amăgire./ mă

bucur de clipa ce-acum este,/ clipa-poveste.// Câte clipe vor mai fi bucurie// Cine să știe?// Câte clipe vor mai fi poveste, amintire?// Clipa-destin?// Clipa-iubire?)

Adriana Weimer consideră (*Am adunat*), ca exponent al semenilor săi, să „resacralizare” lumea în transfigurarea ei, prin noi cuvinte într-o transcendere creatoare („E-atâta timp/ în tot ce-am adunat/ în gânduri/ în suflet,/ în cuvinte/ rostite sau nu,/ rostuite-n secunde.// E-atâta cer/ în tot ce-am înălțat/ din gânduri,/ din suflet,/ din cuvinte/ scrise sau nu,/ înscrise-n destine.”) Pe de altă parte, referindu-se la supranaturalul prezent în *sacru* (*Mărturie*), poeta accentuează rolul hierofaniei, prin care se produce deschiderea către noi perspective, în receptarea divinului („Ne așternem pe hârtie/ suflet și gând/ pentru suflet și gând/ mărturie.”) și care există în noi ca o *Ardere – Lumină* („Lumânarea care arde sunt eu,/ tu, sfeșnicul meu de argint.// Doar tu/ îmi simți arderea – lumină/ cu fiecare lacrimă – ceară/ ce curge spre tine.// Doar tu.”), cu o necuprinsă *Dragoste*, condiția existențialului *dat* de la început („Mai presus de toate e dragostea ce-ți port;/ singura în stare/ să se măsoare cu munții,/ să cuprindă tot cerul,/ să devină lumină.”), mereu spre a se deschide către un *mysterium tremendum* (*Miezul clipei*), având convingerea că ceva ireductibil *real* există în lume („Închis într-o viață,/ precum miezul în nucă,/ dulce-amar/ de trăit să înveți.// Miezul clipei să fii,/ până când/ adevărata lumină/ îți deschide seninul.”)

Dacă Eliade afirma că „[...] sacrul este o dimensiune universală și [...] începuturile culturii au rădăcini în experiențele și credințele religioase” (*Nostalgia originilor*, 1994), Adriana Weimer re-scrie liric nostalgia ființării, *ceea ce este ascuns vederii*, cu măiestria *Dichtung-ului* de a exprima acel *ganz anderes*. Mergând prin credință și nu *prin vedere*, asta mi-e certitudinea, lecturând poemele din volumul *Un cer de cuvinte*.